

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. VIII. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

eoquod sapè homini debeantur cognitiones congruæ; cum natura inclinet sapè ad tales actus, e. g. ut parentes benefaciant liberis, ut quis infantulum in luto hærentem tollat, aut benefactori maximo aliquam gratitudinem exhibeat: & aliquando major esset difficultas in omissione istorum, quam in executione. Idem docet Arriaga de gratia disp. 38. sec. 2. n. 18. ubi addit, DEUM, si negaret in his occasionibus cognitionem congruam, usurum aliquâ violentiâ affectatâ. Idem auctor disp. 36. sec. 2. per totam probat, hanc gratiam nullo modo esse illam, de qua lis erat, inter SS. Patres, ac Pelagianos, vel Semipelagianos: id quod etiam probat Suarez. l. 1. de gratia. c. 17. per totum. quos vide.

101. Circa hanc quæstionem, an scilicet, solis viribus naturalibus possit elici amor DEI super omnia, docet S. Thomas 1. 2. q. 109. a. 3. in corp. quod homo quidem in statu naturæ integræ potuisset DEUM amare super omnia, sine gratia superaddita naturalibus bonis: sed in statu naturæ lapsæ indigeat ad hoc auxilio gratiæ naturæ sanantis. Cajetanus S. Thomæ interpretes in hunc locum dicit, S. Thomam distinguere duplicem amorem DEI super omnia: unum, qui tantum excludat omne peccatum mortale: alium longè perfectiorem, qui etiam excludat omne peccatum veniale: illum esse possibilem absque gratia homini etiam lapsò: non autem esse possibilem istum: idque vult inferre ex ratione S. Thomæ, quæ est, quod homini sit connaturalis amor DEI, saltem ille non omnino perfectissimus: & homo propriis viribus possit id, quod ei est connaturale. Et ob hanc rationem alii quoque multi volunt, S. Thomam potius stare pro nostra quam pro opposita sententia.

Gonetus e contra tom. 4. tr. 8. disp. 1. a. 4. §. 2. n. 195. reprobatur hanc interpretationem Cajetani ex eo, quod talis actus perfectissimus, neque cum gratia supernaturali ordinaria sit possibilis. Suarez quoque l. 1. de grat. c. 34. ubi fusè de mente Angelici disputat. n. 6. ex eodem capite rejicit hanc expositionem. Si dicas, quod talis actus perfectissimus cum gratia supernaturali ordinaria absolute possibilis sit; eoquod, licet quis non possit, per omnem vitam, vel diu, absque gratia speciali vitare omnia venialia, tamen id possit per aliquod tempus: & hinc homo, si præsertim non cogitet de futuro tempore, vel de impossibilitate illa vitandi diu venialia, possit talem actum elicere. Resp. quod Angelicus planè videatur loqui de actu, quem natura sanata potest de potentia ordinaria, seu ordinariè sine speciali gratia, elicere, qui actus utique non potest semper omne veniale excludere. Tandem Eximius loc. cit. c. 35. n. 15. probat, ad amorem DEI super omnia, in conclusione assertum, non esse necessarium auxilium gratiæ intrinsecè supernaturalis: & quamvis de mente S. Thomæ ibi non faciat mentionem, tamen non videtur ei voluisse contrarius esse, quod nobis absolute sufficit, qui tantum defendimus, quod sine auxilio gratiæ supernaturalis possit DEUS ab homine super omnia diligi.

ARTICULUS VIII.

Solvuntur Objectiones.

102. **O**B. 1. Ad Rom. 5. v. 5. dicitur: Charitas DEI diffusa est in cordibus nostris per spiritum Sanctum, qui datus est nobis. Rursus 1. Joan. 4. v. 7. Charitas ex DEO est. & ad Galat. 5. v. 22. Fructus autem spiritus est charitas: ergo dilectio DEI est per infusionem spiritus sancti, seu per gratiam.

Resp. dist. conf. Aliqua dilectio DEI, scilicet supernaturalis, & conducing ad salutem æternam, est per gratiam, conc. conseq. omnis etiam tantum naturalis, & non conducing positivè ad salutem, neg. conf. Nec dicas, Scripturam non facere hanc distinctionem, inter charitatem naturalem, & supernaturalem. Resp. enim Scripturam etiam non facere, ordinariè saltem, discrimen inter actus naturales, & supernaturales inferiorum virtutum, e. g. justitiæ, & misericordiæ: quis autem dicat, non esse possibilem actum naturalis justitiæ, vel misericordiæ, aut poenitentiae?

Dein etsi Scriptura discrimen non faceret, sufficit, quod id Concilia faciant, ut Tridentinum, sess. 6. can. 3. ubi definit: Si quis dixerit, sine prævenienti Spiritus Sancti inspiratione, atque ejus adiutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut poenitere posse, sicut oportet ut ei justificationis gratia conferatur, anathema sit. Enon omnem dilectionem, sicut non omnem poenitentiam, negat posse fieri sine inspiratione Sancti Spiritus: sed tantum illam, quæ sit, sicut oportet ad salutem. Sic etiam Arausicanum II. can. 25. terminum hunc sicut oportet, vel oportuit, adhibet.

103. Dices. Ad Rom. 13. v. 8. dicitur: Qui enim diligit proximum, legem implevit. & iterum v. 10. Plenitudo ergo legis est dilectio: ergo, qui diligit proximum propter DEUM, & consequenter DEUM, totam legem naturalem implevit: sed non potest homo in natura lapsa viribus naturalibus totam legem implere: ergo nec potest DEUM diligere. Resp. S. Paulum ibi, teste Cornelio, loqui de amore proximi, non autem de lege tota, sed tantum de lege secundæ tabulæ, quæ spectat ad proximum; nam ad hujus dilectionem etiam spectant, quæ jungit v. 9. Non adulterabis, non occides &c. Est autem incredibile, non posse hominem absque gratia supernaturali diligere proximum dilectione naturali.

Sed, si etiam demus, quod loquatur textus de dilectione DEI, dist. conf. qui diligit, totam legem implevit constanter, diu, & quoad plures, vel omnes actus, à lege imperatos, neg. conf. quoad unum tantum momentum, & unum tantum actum, quem solum hic & nunc lex imperat, conc. conf. & dist. subsumptum: non potest homo totam legem servare quoad unum tantum momentum, & unum actum, qui quidem sit pro nunc efficax affectivè, sed non effectivè in futurum, nego subsumpt. non potest totam legem servare constanter, diu, & quoad plures, vel omnes actus, con. subsumpt. & neg.

& neg. conf. vide Arriagam de gratia disp. 41. sec. 2. n. 4. ubi plures auctores citat asserentes, modico tempore posse impleri, vel servari totam legem. Adde, alios dicere, Apostolum ibi loqui de dilectione supernaturali, quæ utique non est possibilis naturaliter. Sed hanc ultimam responsionem

104. Urgebis. Si esset sermo de dilectione DEI supernaturali, tunc esset sermo de dilectione elicitæ per habitum charitatis: atqui de hac non est sermo: ergo, prob. min. non præcipitur nobis, ut eliciamus actum per habitum; quia sæpe habitum non habemus, nec est in nostra potestate eum habere: ergo. Resp. neg. ma. quia esset tantum sermo disjunctivè de actu, vel elicitæ per habitum, vel per omnipotentiam DEI extrinsecè, speciali supernaturali modo, applicatam. Potest etiam negari minor; tunc enim, quando adest habitus in iusto, elicitur actus per illum, ad probationem neg. ant. ex suppositione, quòd adit habitus: certè non præcipiuntur semper tantum actus naturales, sed supernaturales, e. g. fidei, contritionis, vel attritionis, in ordine ad confessionem, qui debent elici ab habitibus, si adsint: vel in defectu horum ab omnipotentia specialiter applicata. Quando autem habemus habitum, est utique in nostra potestate facere, & conari, quantum possumus, & tunc habitus jam concurreret.

105. Ob. 2. Concilium Milevitanum cau. 4. ait: Cum sit utrumque donum DEI, & scire, quòd facere debeamus, & diligere, ut faciamus: ergo actus amoris DEI est ex gratia. Confirm. Arausicanum II. can. vel cap. 25. ait: Propter donum DEI est diligere DEUM: ergo est gratia. Resp. neg. conf. In primis ibi non est sermo tantum de dilectione DEI, sed de omni dilectione honesta: atqui non est verum, quòd nihil possumus naturaliter honestè diligere, sine gratia supernaturali, ut satis probatum à n. 84. igitur Concilium tantum loquitur de dilectione DEI supernaturali.

Quod patet etiam ex eo, quòd canon. 5. loquatur clarè de actionibus supernaturalibus; cum dicat, libero arbitrio necessariam gratiam justificationis, ut possit implere Divina mandata, & horum fructus asserere, de quibus Dominus non dicat: Sine me difficilius potestis facere: Sed sine me nihil potestis facere: quem textum cum S. Augustino omnes explicant de operibus supernaturalibus: & idem supponit hic canon; quia loquitur de gratia justificationis, seu quæ datur in ordine ad justificationem, sive ad opera justificationis: & probat illam impotentiam liberi arbitrii ex illo Joan. 15. v. 5. Sine me nihil potestis facere: qui textus loquitur, non de actionibus naturalibus, sed supernaturalibus.

Ad confirm. dist. antec. diligere DEUM supernaturaliter est donum DEI. conc. ant. diligere tantum naturaliter. subdist. est donum supernaturaliter. neg. ant. naturale. om. ant. & sub eadem dist. conc. vel neg. conf. Concilium expressè addit eodem canone, vel capitulo 25. quòd per peccatum primi hominis ita inclinatum, & attenuatum fuerit liberum arbitrium, ut nullus postea, aut diligere DEUM, sicut oportuit, aut credere in DEUM, aut operari propter DEUM, quòd bonum est, possit, nisi gratia eum, & misericordia Divina

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. I.

prevenerit. Ubi notanda verba: Sicut oportuit: quæ significant ex usu Conciliorum: Sicut oportet ad salutem: quòd tantum intelligi potest de actibus supernaturalibus. Et sanè ibidem Concilium loquitur eodem modo de fide per illa verba: Credere in DEUM: ubi apertè intelligitur fides supernaturalis, tanquam præstita revelationi supernaturali: ergo etiam intelligitur dilectio DEI supernaturalis.

106. Replicabis. Ex hoc ipso infertur, quòd Arausicanum non loquatur de amore supernaturali; nam dicendo, liberum arbitrium inclinatum, & attenuatum fuisse, ut non possit amplius diligere DEUM, supponit, quòd prius DEUM diligere potuerit: atqui prius non potuit sine gratia DEUM diligere supernaturaliter: ergo non loquitur Concilium de dilectione supernaturali. Resp. illas voces: Sicut oportuit, juxta omnes significare actiones conducentes ad supernaturalem finem, sicut & illæ, quæ inferius eodem canone positæ sunt: Quæ ad salutem pertinent. Et sanè legenti illum canonem totum est innegabile, Concilium loqui de dilectione, & actibus fidei, ac aliarum virtutum, supernaturalibus.

107. Dices. Cur ergo insinuat, primum hominem, seu Adamum potuisse per liberum arbitrium DEUM diligere? Resp. etiam quandoque SS. Patres, & præsertim S. Augustinum, videri tribuere libero arbitrio primi hominis, adhuc integro, & ut loquuntur, sano, vel libero arbitrio Angelorum, adhuc viatorum (cum quo comparant hominem in statu innocentie adhuc degentem) vires diligendi DEUM, servandi mandata, imò merendi gratiam, & gloriam. Sic ait S. Augustinus l. de corrept. & gratia. c. 10. DEUM sic ordinasse Angelorum, & hominum vitam, ut in ea prius ostenderet, quid posset eorum liberum arbitrium, deinde quid posset sue gratie beneficium, justitiæque iudicium. Dein post narratum quorundam Angelorum lapsum de cæteris ait: Ceteri autem per ipsum liberum arbitrium in veritate steterunt, eamque de suo casu nunquam futuro certissimam scire meruerunt.

Postea de Adamo ait: In quo statu recto, ac sine vitio, si per ipsum liberum arbitrium manere voluisset, profectò sine ullo mortis, & infelicitatis experimento acciperet illam, merito huiusmodi permanentis, beatitudinis plenitudinem, qua & sancti Angeli sunt beati. Inde c. 11. de eodem protoparente ait: Quia noluit permanere, profectò ejus culpa est, cujus meritum fuisset, si permanere voluisset, sicut fecerunt Angeli sancti, qui cadentibus aliis per liberum arbitrium, per idem liberum arbitrium steterunt ipsi, & huius mansionis debitam mercedem recipere meruerunt, tantam scilicet beatitudinis plenitudinem. Quibus planè videtur evinci, S. Augustinum judicasse, liberum arbitrium integrum potuisse actus supernos, & meritorios ipsius gratiæ, & gloriæ elicere.

108. E contra dicere, quòd liberum arbitrium sine gratia possit ista efficere, defendi non potest post damnatam propositionem Bajanam 1. Nec Angeli, nec primi hominis, adhuc integri, merita rectè vocantur gratia. & 3. Et bonis Angelis, & primo homini, si in statu illo perseverasset usque ad ultimum vite, felicitas esset merces, & non gratia. Sed & S. Augustinus nunquam sensit, actus

P

hocce

hosce supernaturales posse sine gratia elici, ut patet ex aliis clarissimis verbis ejusdem: sic. l. 12. de civit. DEI c. 9. quærit, an Angeli recens creati habuerint à se ipsis bonam voluntatem, seu amorem, quo statim DEO adhæserunt: & postquam dixisset, quod, si habuerunt hanc à se, meliores à se ipsis, quam ab illo DEO facti sunt, resolvit, eos illam bonam voluntatem, non à se ipsis habuisse, sed à DEO: Qui eos cum bona voluntate, id est, cum amore casto, quo illi adherent, creavit, simul in eis, & condens naturam, & largiens gratiam: & paulò post inquirens, quare alii lapsi sint, alii non: respondet: aut lapsi minorem acceperunt amoris Divini gratiam, quam illi: aut . . . illi non lapsi amplius adjuti fuerunt.

Quod autem de gratia superna loquatur, est clarum, dum ibidem scribit: Constatendum est igitur cum debita laude creatoris, non ad solos sanctos homines pertinere: verum etiam de sanctis Angelis posse dici, quod charitas DEI diffusa sit in eis per Spiritum Sanctum, qui datus est eis. Cui consonat additissimus S. Augustini discipulus, nempe S. Fulgentius l. 2. ad Trasimundum c. 2. vel sub initium asens: Non alia gratia stantem Angelum à ruina potuit custodire, nisi illa, quæ lapsum hominem post ruinam potuit reparare. Una est in utroque gratia operata: in hoc, ut surgeret, in illo, ne caderet.

Apertius, & clarius de necessitate gratiæ, etiam respectu ipsius Adami, loquitur Augustinus l. de corrept. & grat. c. 11. sic scribens: Istam gratiam non habuit homo primus, quæ nunquam vellet esse malus: sed sanè habuit, in qua, si permanere vellet, nunquam malus esset, & sine qua etiam cum libero arbitrio bonus esse non posset; sed eam tamen per liberum arbitrium deferere posset. Nec ipsum ergo DEUS esse voluit sine sua gratia, quam reliquit in ejus libero arbitrio: & inferius: Dederat & adjutorium, sine quo in ea bona voluntate non posset permanere si vellet: ut autem vellet, in ejus libero reliquit arbitrio: & l. b. finem capitis ait: Ut autem in eo bono permaneret, egebat adjutorio gratiæ, sine quo id omnino non posset.

109. Ut ergo ista conciliemus, dicendum, Concilia, ac Patres, maxime S. Augustinum, facere discrimen, inter liberum arbitrium sanum, ac integrum, & inter vulneratum, ac saucium. Per illud intelligitur tale, quale homini, recens creato, à suo conditore concessum est, non tantum debitis naturæ perfectionibus, sed etiam donis supernaturalibus, gratia tam habituali, quam actuali, præditum: per alterum verò intelligitur liberum arbitrium, & donis supernis spoliatum, & naturalibus viribus infirmum. Hanc esse mentem S. Augustini, probatur ex eo, quod l. de natura & gratia. c. 43. objicienti sibi Pelagio, quod DEUS bonus, ac justus fecerit hominem, qui, si vellet, posset peccato carere, ita respondeat: Quis enim eum nescit, sanum, & inculpabilem factum, & libero arbitrio, atque ad justè vivendum potestate libera constitutum? Sed nunc de illo agitur, quem semivivum latrones reliquerunt, qui gravibus saucius, confossisque vulneribus non ita potest ad justitiæ culmen ascendere. Ubi planè per arbitrium sanum intelligit potens ad justitiæ, seu sanctitatis culmen conscendendum.

Rursus eodem l. c. 51. referens, Pelagium

velle, quod potentia evitandi peccata sit in ipsa natura hominis libera, id negat: attamen addit: Si enim iste, qui hunc librum scripsit, de illa hominis natura loqueretur, quæ primò inculpata, & salva condita est, utcumque acceptaretur hoc dictum. Ubi per naturam sanam, aut salvam, intelligitur natura gratiâ instructa; nam sine gratia etiam naturæ integræ hoc S. Augustinus neutiquam concedit; sic enim ait ep. 106. non longè àpre. Natura enim humana, etiamsi in illa integritate, in qua condita est, permaneret, nullo modo seipsam, creatore suo non adjuvante, servaret. Hæc spectat Caput I. dogmaticum in Cælestini I. ep. ad Episcopos Gallie, quod docet, in prævaricatione Adæ omnes homines naturalem possibilitatem, & innocentiam perdidisse. Certè per naturalem possibilitatem non potest intelligi potestas tantum eliciendi actiones naturæ conformes, & moraliter honestas; aliàs infideles in omni opere peccarent, quæ est propositio 25. inter Bajanæ damnatas: ergo debet intelligi potestas eliciendi actiones supernaturales, seu libertas sana, ac integra, gratiis etiam supernis adjuta, quam primus homo in sua creatione accepit, at postea miserè perdidit.

110. Ex hucusque dictis collige, Arausicanum II. dum canon. 25. dicit, liberum arbitrium, attenuatum, ac inclinatum, non posse amplius sine gratia diligere DEUM, loqui de supernaturali dilectione, qualem potuisset elicere arbitrium sanum, ac integrum, prout est Adamo collatum, scilicet etiam gratiâ supernâ instructum; quæ dein est spoliatum: & hinc sine gratia nova, eaque fortiore, non potest supernaturaliter diligere DEUM. Dixi fortiore; quia, cum Adam haberet arbitrium necdum sauciatum infirmitate, nec attenuatum ignorantia, aut concupiscentia, non indigebat tam forti auxilio.

Hoc docet S. Augustinus sæpius: sic de corr. & gratia c. 11. ait: Ille verò Adam nulla tali rixa tentationum, infirmatum &c. à se ipso, adversus se ipsum, tentatus, atque turbatus, in illo beatitudinis loco, sua secum pace fruebatur. Proinde, etsi non interim letiore nunc, veruntamen potentiore gratia, indigent isti, hoc est miseri Adami posterius, nempe, ut ait c. seq. seu 12. ante medium. Adversus tot, & tantas tentationes . . . ut cum omnibus amoribus, terroribus, erroribus suis vincatur hic mundus. Dicitur non letiore; quia gratia, licet nunc sit fortior, non tamen est lætior: nam, licet præbeat vires vincendi, non semper affert jucunditatem vincendi tentationes; sed graviores patimur repugnantias, quam fuerint in statu integritatis, quas tamen etiam, quamvis cum difficultate, vincimus.

111. Ob. 3. S. Augustinus ep. 107. ad Vitalem paulò ante medium, ait: Liberum arbitrium ad diligendum DEUM primi peccati granditate perdidimus: ergo. Resp. dist. antec. perdidimus liberum arbitrium sanum, & sufficiens etiam ad actus supernaturales, de quo modò egimus. conc. ant. liberum arbitrium saucium, adhuc tamen sufficiens ad actus naturales etiam amoris DEI. conc. ant. & neg. conf. S. Augustinus loc. cit. loquitur de libero arbitrio sano, & in ordine ad dilectionem supernaturalem, sive, quæ profit ad salutem: quod colligitur ex dictis præcedentibus numeris, & ex eo, quod scribat ad eum,

eum, quem vult retrahere ab erroribus Pelagianorum, vel Semipelagianorum: hi autem volebant, posse sine gratia elici actus conducen-tes ad salutem.

Nec dicas, eos hæreticos non docuisse, posse hominem DEUM diligere supernaturaliter super omnia; nam, etsi hoc non docuerint explicite, docuerunt implicite, quatenus voluerunt, eum actum esse meritorium præmii superni. Rursus S. Augustinus ibi loqui de dilectione supernaturali, colligitur ex eo; quia loquitur universaliter de actibus fidei, & aliis, quibus pie vivimus, quorum saltem aliquos ex viribus naturæ elici posse volebant Pelagiani; sic enim post pauca dicit: *Quapropter ut in DEUM, credamus, & pie vivamus, non volentis, neque currentis, sed miserentis est DEI.* Tandem etiam S. Augustinus ibi statim ante verba objecta ait, gratiam ad singulos actus dari: atqui non datur ad singulos actus naturales: ergo nec de his loquitur.

112. Ob. 4. S. Augustinus l. 4. contra Julianum. c. 3. in fine ait: *Amor autem DEI, quo pervenitur ad DEUM, non est, nisi à DEO Patre per JESUM Christum cum Spiritu Sancto: per hunc amorem Creatoris bene quisque utitur etiam creaturis:* ergo amor DEI naturalis, sive ut Creatoris etiam est ex DEO, seu ex gratia. Confirm. Idem l. de gratia & lib. arbit. c. 17. ait, etiam quamvis parvam charitatem esse ab eo, qui preparat voluntatem, & eod. l. c. 18. ait: *Sinon ex DEO, sed ex hominibus est dilectio DEI, vicerunt Pelagiani: si autem ex DEO, vicimus Pelagianos:* ergo. Resp. neg. conseq. & suppositum, quod amor DEI, ut Creatoris vel etiam ut Auctoris naturæ, necessario sit naturalis; nam supernaturalitas actus non desumitur ab objecto materiali; alias actus virtutum moralium, misericordiarum, temperantiarum &c. non essent supernaturales: sed desumitur supernaturalitas actus, vel ex cognitione prævia supernaturali, qua proponitur objectum amandum, vel ex principiis supernaturalibus physicè influentibus.

Potest autem DEUS etiam ut Creator, vel Auctor naturæ, proponi per lumen fidei, ut amabilis, & potest quoque habitus charitatis supernaturalis eum ut talem diligere: ergo. Quare etiam hoc loco S. Augustinus loquitur de dilectione DEI supernaturali, quod ex eo quoque inferitur, quod dicat, per eum perveniri ad DEUM, hoc est, ad beatitudinem, & salutem. Ad confirm. neg. conseq. quia etiam illis locis explicari potest, & debet S. Doctor, de charitate, vel amore supernaturali: & sanè de amore supernaturali lis erat cum Pelagianis, scilicet de amore meritorio, ut patet ex plurimis locis, & etiam ex eo, quod Pelagiani, contra quos S. Doctor disputabat, vellent, viribus naturæ elici posse amorem DEI salutarem, seu conducen-tem ad beatitudinem supernaturalem.

ARTICULUS IX.

Solvuntur reliquæ Objectiones.

113. Ob. 5. Amor DEI super omnia est ultima dispositio ad justificationem, sive remissionem

peccati: sed hæc est supernaturalis, ut est innegabile. ergo. Confirm. Amor DEI est opus pietatis: atqui nullum opus pietatis potest fieri sine gratia DEI, ut est certum, & probatur à Bellarmino tom. 4. controver. 3. de gratia & libero arbitrio. l. 6. c. 4. ergo. Resp. dist. ma. Amor DEI supernaturalis est talis dispositio. conc. ma. amor naturalis tantum. neg. ma. & conc. min. neg. conf. Justificatio ex Tridentino sess. 6. c. 7. non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, seu infusio gratiæ sanctificantis: & ad neutrum disponit actus purè naturalis.

Nec intelligunt Patres, Concilia, & Doctores, actum hunc naturalem, quando dicunt, actum charitatis esse ultimam dispositionem ad justificationem, vel gratiam. Certè in statu puræ naturæ utique fuisset possibilis actus amoris DEI super omnia; est enim prorsus innegabile, quod homines tunc potuissent creatorem suum præ omnibus aliis amare: & tamen tunc non fuisset dispositio ad justificationem; quia non data fuisset infusio gratiæ; unde nec nunc actus naturalis disponit ad remissionem peccati, quæ in hac providentia non datur absque infusione gratiæ. An autem in alia providentia, seu statu purè naturali fuisset dispositio ad remissionem puram peccati, planè ignoratur. Ex se non fuisset, cum homo pro peccato satisfacere non potuisset, nec se positivè disponere: an autem DEUS amorem talem gratuito tunc acceptasset, nescitur.

Ad confirm. Resp. similiter dist. ma. amor DEI naturalis est opus pietatis naturalis. conc. ma. opus pietatis supernaturalis. neg. ma. & dist. sic min. neg. conf. Ex hoc argumento sequeretur, quod homo non posset minimo cultu naturali efficere DEUM absque gratia, quod planè videtur incredibile. Unde S. Prosper ad Capitula Gallorum responsione 8. referens responsum Concilii Africani ait, eos definitivè, *gratiam per actus singulos adjuvare: ita ut sine illa nihil verè, sanctæque pietatis habere, cogitare, dicere, agere valeamus:* per veram autem, sanctamque pietatem, meritò intelligitur, non naturalis, sed supernaturalis.

114. Ob. 6. Amor DEI super omnia, etiam tantum naturalis, non patitur secum ullum affectum inordinatum, imò includit odium omnium, legi Divinæ adversantium: ergo, si potest homo viribus naturæ hunc amorem elicere, poterit etiam totam legem servare: sed hoc est contra Concilia & SS. Patres: ergo. Confirm. 1. Homo per amorem DEI efficacem debet ita obfirmari in bono, ut, etiamsi occurrant gravissimæ tentationes, eas vellet, aut proponeret superare: atqui talem actum non potest homo naturaliter elicere: ergo. min. prob. non potest homo sine gratia illas tentationes vincere, vel totam legem naturalem servare: ergo neque potest talem actum, qui involveret propositum omnia vincendi, & servandi, elicere. Confirm. 2. Per amorem DEI homo convertitur ad DEUM: ergo non potest, stante eo amore, esse ab eo aversus: ergo non potest esse peccator: ergo juxta nos posset viribus naturæ acquirere remissionem peccatorum. Resp. dist. conf. poterit homo servare totam legem quoad unum momentum, con. conf. con-